

Zaključci za Orahovac

9 Septembar 2005

U poslednje vreme situacija u Orahovcu se poboljšala. Sve strane imaju dobru volju da rade na problemima i da stvore otvoreno i tolerantno društvo gde svi mogu da žive sigurni i u dostojanstvu. Obe strane su se dogovorile za novi simbol opštine i to je znak dobre saradnje.

Sigurnost se poboljšala uopšte i uloženi su dobri napori za rad na povratku u opštini. Na žalost još nema povratka u centar grada. Inace, nije samo opština odgovorna što nema dobrih rezultata na povratak. Povratak je zavisan od kompleksne mešavine faktora koji obuhvataju želju za povratak, sigurnost, raspoloživa pomoć za obnovu, razrešenje imovinskih sporova i srdačno okruženje u predelu povratka. Iako opština radi na povratku, mnogo se više mora uraditi od svih strana, i napori za povratak u centar grada se moraju pojačati.

Uopšte, izgleda da je bilo napretka u oblasti fizičke bezbednosti. Nije bilo etnicko motivisanih zlocina i nije bilo kidnapovanja; i opština ohrabruje toleranciju i dobrodošlicu za Srbe iz Kosova. Ipak, sloboda kretanja je još ograničena, prvo zbog straha Srba da rizikuju a drugo zbog shvatanja srba da se centar grada posećuje samo po potrebi. Srbima treba više stimulacije da posećuju centar grada kao i češći pozivi njihovih albanskih prijatelja.

Predstavnici Srba sa Kosova su zabrinuti za održivost povratka i veruju da više ljudi odlazu nego što se vraća. Ova se briga treba razmotriti između raznih predstavnika i srpske zajednice kao i u mehanizmima za povratak.

Da bi podržao već postignuti napredak, važno je da se razviju konkretne mere za izgradnju poverenja:

1. Srbi bi hteli da imaju fondove za renovaciju lokala Radio Fokus, Srpska radio stanica. Ovaj zahtev se usvojen u Novembar 2004 ali se još nije sproveo zbog nedostatka opštinskih fondova. Na osnovu OEBS-a, radio stanica je razmeštena u nove prostorije i primala je novu opremu. Ipak, neispunjeni zahtev ostaje simboličan za predstavnike Srba. Važno je utvrditi da li su radio stanici i dalje potrebni ovi fondovi; za koju će se svrhu fondovi koristiti; i kako se najbolje mogu ispuniti ove potrebe. Ovo može biti mogući projekat u kojem bi obe strane radile zajedno, dok je CSSP spreman da traži donatora za zajednički projekat.

2. Izgleda da postoji nesporazum izmedju predstavnika albanaca i srba kako najbolje iskoristiti postojeću jezičku službu. Predstavnici srba su tražili još jednog prevodioca, koji je već odobren budjetom 2005. Ipak, ovo se nije sprovedo u delo zato što opštinski zvaničnici su dobili naredjenje kojim se zabranjuje angažovanje novih radnika. Imajući u vidu činjenicu da postoji samo jedan zvanični prevodioc za srpski jezik ovo se pitanje mora preispitati. Štoviše, opštinska vlada mora uložiti sve napore da bi se postarala da se pruža adekvatna jezička podrška u opštini. Zajedničko preispitanje postojeće jezičke pomoći treba se izvršiti od strane komiteta za zajednice i otuda dati preporuke kojim bi se zadovoljile obe strane, imajući u vidu sve pravne i fiskalne obaveze.
3. Opština je uložila dobre napore ka korišćenju oba jezika širom institucija i na svim dokumentima. Opštinsko rukovodstvo garantuje svim strankama da su naredili puno korišćenje oba jezika. Međutim, postoje nekoliko žalbi da opštinske naredbe se ne sprovode u celini. Važno je da opština pojača svoje napore i da se postara da se ovo pitanje ispoštuje u celini. Šef izvršnog veca je rešen da ispita ovo pitanja i bilo koje kršenje istog. On se složio da prihvati pismene žalbe po ovom pitanju. On se dalje složio da do kraja 2005 ovo će se pitanje razrešiti.
4. Na pregovaračkom stolu sve stranke su se složile da trebaju ohrabriti privatni biznis kako bi unapredili upotrebu oba jezika. Na osnovu OEBS-a, postoji financirana inicijativa po ovom pitanju koja se treba podržati i ojačati. Predsedavajući Komiteta za Zajednice je potvrdio da komitet radi na ovom projektu i da ce isti biti vidljivi ubuduće. CSSP veruje da stimulacije od privatnog sektora su ključ daljem napredku po pitanju pravljenja gradskog centra privlačnijim za sve građane opštine. Svi napori po ovom pitanju se moraju podržati od opštine.
5. Sve strane se slaze da obnova groblja Kosovskih Srba i sacuvanje istog kao kulturno mesto je jedna vazna mera za izgradnju poverenja. Sve strane trebaju podržavati ovaj napor. CSSP je spremna da pomogne u pronalaženju međunarodnih donatora ukoliko se sve strane slože kako ici dalje napred.
6. Socijalni i kulturni projekti razmene pružaju obema stranama priliku da neformalno razgovaraju s jedni drugim. Postoje neki vrlo dobri primeri kao što su Omladinski Centar i Centar za Žene, kao i neke jedno-dnevne manifestacije nekih NVO-a. važno je da se razviju više ovakvih događaja i inicijativa da bi oni postali deo svakodnevnog života opštine.
7. Predstavnici Kosovskih Srba ce ceniti ukoliko Predsednik Opštine i drugi članovi opštinske vlade posete njihovu zajednicu redovnije. Takodje, bilo bi dobro da Predsednik Opštine i Dodatni Potpredsednik zajednički posete sva sela opštine.

8. Pitanje povratka imovine je vrlo važan za ljudska prava. Srpska zajednica je podnela spisak 15 slucajeva kojih oni veruju su nezakonito okupirani. Ipak, mehanizmi koji mogu razmotriti ovo pitanje su slabi, nepouzdati i smatraju se pristrasnim. Svi napori se moraju uložiti za razrešenje ovih slučaja na transparentan i zvaničan način medjunarodne organizacije trebaju pomoći ovim slučajevima.
9. Predstavnici srba su se zalili da je jedno skorašnje sudjenje po pitanju plačke gradjevinskog materijala u imovini jednog Srba bilo manipulirano i nepravedno. Oni trebaju zatražiti nadgledaocu suda pri OEBS-u u Prizren da ispita ovo pitanje.
10. Komiteti za Zajednice i Posredovanje su mnogo vazni za funkcionisanje lokalne samo-uprave. Komitet za Zajednice je uložio dobre napore. Na zalost Komitet za Posredovanje još nije postignuo stepen rada poželjan od svih učesnika. CSSP ce pozvati clanove oba komiteta i ključne rukovodioce zajednica na jedan seminar za pregovore i resavanje problema.
11. CSSP bi radosno primio izvestaj od opštinskih rukovodioca o napretku postignutim o ovim pitanjima do kraja ove godine.

Učesnici:

G. Esad Haxhijaha	Predsednik Opštine
G.. Slavisa Kolzainac	Opštinski Službenik za Povratak
G.. Zoran Grkovic	Predsednik Komiteta za Zajednice
G.. Dejan Baljosevic	Lokalni Službenik za Zajednice
G.. Jovan Đuričić	Opštinski Službenik za Zajednice
G.. Nahit Elšani	
G.. Ljubiša Đuričić	Dodatni Podpredsednik
G. Ibrahim Kryeziu	Šef Izvršnog veća
G.. Minstote Kosnev	
G.. Dragan Kukurekovic	Savetnik Ministra, Ministarstvo za Povratak i Zajednice
G.. Albert Zeca	Zamenik Savetnika, Ministastvo za Povratak i Zajednice
Dr. Christian Schwarz-Schilling	Glavni Posrednik, CSSP
Dr. Juan Diaz	Posrednik, Saradnik, CSSP
Dr. Dieter Wolkewitz	Posrednik, Saradnik, CSSP
Eva Malisius	Mladji Posrednik, CSSP

